

Forfatter: Jacobsen, J. P.

Titel: Udrag fra Niels Lyhne

Citation: Jacobsen, J. P.: "Niels Lyhne", i Jacobsen, J. P.: *Niels Lyhne*, udg. af Jørn Vosmar , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1995, s. 221. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjp06val-shoot-idm140133804763664/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Niels Lyhne

sin raffinerede skønhedsdyrkelse, bla. i altertavlen »Madonna med den lange hals« (jvf. s. 43). – *Lairi*: Bernardino Luini (ca. 1485–1532), ital. maler (jvf. s. 43). – *tiert Gudens tro i de elleve Dage*: vendingen refererer sandsynligvis til den gamle skik at fejre den 12. aften efter juledag – dvs. helligtrekongers aften 5. januar – med løsslupne fester. – *den sunkne Stad*: flere gamle sagn fortæller om sunkne byer; f.eks. berettes det, at byen Vineta på en ø ved Pommerns kyst skal være sunket i havet ved en stor oversvømmelse, og somme tider skal kirkeklokkerne kunne høres dernedefra.

- 108 *kanelerede*: egentl. kanelerede, forsynede med riller. – *filerede*: netagtigt knyttede. – *Koridon og Phyllis*: almindelige personnavne i renessansens og barokkens hyrdedigtning. – *Daphne, Arachne og Narcissus*: Daphne, en nymfe, som på flugt fra sin tilbeder Apollon blev forvandlet til et laurbærtræ; Arachne, en jordisk kvinde, som Pallas Athene forvandlede til en edderkop, fordi hun hovmodede sig af sin dygtighed til at væve; Narcissus, en ung mand af så stor skønhed, at han, da han så sit spejlbillede i en kilde, ikke kunne løsrive sig fra synet og hentæredes, fængslet til stedet, og døde. – *dendritisk Marmor*: marmor med overtræk af fint forgrede mineraludskillelser, som kan danne figurer, der ligner mosser, bregner, buske osv. – *Produkt-Handelen*: forretning, der handler med klude, ben og gammelt jern, evt. også med huder og skind. – *Lloydsagent*: agent for den britiske assurandørsammenslutning Lloyd's, der især beskæftigede sig med søforsikring.
- 110 *St. Roche, en af Fru v. Palzows Romaner*: Auguste v. Paalzow, f. Wach (1788–1847), forfatter af samfundsromaner, bla. »St. Roche«, 1839, ovs. til dansk 1843. Af en notits i Jacobsens papirer fremgår det, at han 1873–74 har læst fire af fru v. Paalzows romaner, heriblandt »St. Roche«. Fennimore må imidlertid efter romanens kronologi (se efterskrift s. 186) være født før »St. Roche« blev skrevet, nemlig omkr. 1836.
- 111 *Eugeniehat*: stor, bredskygget, lavpudlet hat, som man ser den på afbildninger af den franske kejserinde Eugénie.
- 112 *Paletoter*: løstsiddende overfrakker. – *Rédiculer*: syposer. – *Elegier*: sørgedigte.
- 113 *Refleksionsspejlet*: gadespejlet. – *»min lille vrå blandt bergens«*: digt af J.A. Wadman (1777–1837), sat i musik af (bla.) Israel Sandström. Da Jacobsen ironiserer over, at sangerinden »satte Aer ind i alle Endelserne, for at det skulde lyde rigtig svensko«, bør det bemærkes, at han selv ved en fejltagelse er gået den modsatte vej ved at skrive »lille« i stedet for »lilla«.
- 115 *røgede*: røgede.
- 117 *Dosseringen*: dæmningen. Det kan bemærkes, at Thisted havn, der blev åbnet i 1841, var inddæmmet ved en sådan stendossering.
- 118 *Vaagen saa ligger min Terne*: strofen stammer fra folkevisen om Hagbard og Signe, hvor situationen dog er den, at den onde terne ligger vågen og lytter for at forråde Hagbard.
- 119 *Den, som tror, haver ingen Hast*: Esaias 28,16.